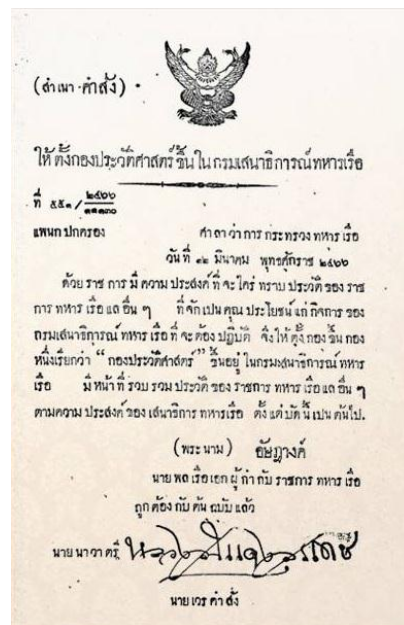

กองประวัติศาสตร์ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ จัดตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ ๑๒ มีนาคม พ.ศ.๒๔๖๖ โดย พลเรือเอก สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าอัษฎางค์เดชาวุธ กรมหลวงนครราชสีมา ซึ่งดำรงตำแหน่ง ผู้กำกับราชการกระทรวงทหารเรือในขณะนั้น ได้ทรงลงพระนามในคำสั่งกระทรวงทหารเรือ ให้จัดตั้ง กองประวัติศาสตร์ขึ้น อยู่ในสังกัดกรมเสนาธิการทหารเรือ มีหน้าที่รวบรวมประวัติของราชการทหารเรือและอื่น ๆ ตามความประสงค์ของเสนาธิการทหารเรือ โดยใช้อาคารเฝ้าสมเด็จพระปิ่นเกล้า เป็นสถานที่ทำการเป็นแห่งแรก

ต่อมาในเดือน กันยายน พ.ศ.๒๔๘๓ จึงได้ย้ายสถานที่ทำการไปตั้ง ณ กรมเสนาธิการทหารเรือ ส่วนอาคารเฝ้าสมเด็จพระปิ่นเกล้า ใช้เป็นสถานที่เก็บเอกสารของกองประวัติศาสตร์ จนถึง วันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ.๒๔๘๔ จึงได้กลับมาใช้อาคารเฝ้าสมเด็จพระปิ่นเกล้า เป็นที่ทำการและลดฐานะกองประวัติศาสตร์ เป็นแผนกประวัติศาสตร์ทหารเรือ

ในปี พ.ศ.2494 แผนกประวัติศาสตร์ทหารเรือ ได้ยกฐานะขึ้นเป็นกองอีกครั้งหนึ่ง อยู่ในสังกัด กรมเสนาธิการทหารเรือเช่นเดิม ต่อมาในวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ.๒๔๙๖ กองประวัติศาสตร์จึงได้ย้ายสังกัด ไปขึ้นตรงต่อกรมยุทธการทหารเรือหรือกรมสารบรรณทหารเรือในปัจจุบัน และได้จัดตั้งแผนกพิพิธภัณฑ์ขึ้น

ครั้นถึงปี พ.ศ.๒๔๙๗ กองประวัติศาสตร์ ได้ย้ายที่ทำการ ไปตั้งที่อาคารราชนาวีกสภา โดยนำวัตถุต่าง ๆ ที่จัดเก็บรวบรวมไว้ มาจัดแสดงให้ประชาชนเข้าชมเป็นครั้งแรก ที่ชั้นล่างของอาคาร เมื่อปี พ.ศ.๒๔๙๘ จนถึง ปี พ.ศ.๒๔๙๙

กองประวัติศาสตร์ได้จัดตั้งพิพิธภัณฑ์ขึ้นที่ป้อมพระจุลจอมเกล้า จังหวัดสมุทรปราการ จอมพล ป.พิบูลย์สงคราม ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในขณะนั้น ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดพิพิธภัณฑ์ทหารเรือ ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๙๙

ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๐๓ กองทัพเรือมีความจำเป็นต้องใช้สถานที่บริเวณป้อมพระจุลจอมเกล้า ในการจัดเก็บวัตถุระเบิด จึงทำให้พิพิธภัณฑสถานทหารเรือต้องปิดตัวลง ในปี พ.ศ.๒๕๑๕ กองทัพเรือจึงได้มีการจัดสร้างอาคารพิพิธภัณฑสถานทหารเรือขึ้น ที่ฝั่งตรงข้ามโรงเรียนนายเรือ จังหวัดสมุทรปราการ และได้ทำการจัดแสดงวัตถุพิพิธภัณฑสถาน เปิดให้ประชาชนได้เข้าชมตั้งแต่วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ.๒๕๑๕ จนถึงปัจจุบัน

พิพิธภัณฑ์ทหารเรือ

ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์ทหารเรือได้นำสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ที่ปลดระวางแล้วของกองทัพเรือมาจัดแสดง อาทิ เครื่องบิน รถสะเทินน้ำสะเทินบก เรือตรวจการณ์ลำน้ำ แบบจำลองเรือรบตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ครุฑหัวเรือรบสมัยรัชกาลที่ ๕ โขนหัวเรือพระราชพิธี แบบจำลองขบวนเรือพระราชพิธีพยุหยาตราทางชลมารคทั้ง ๕๒ ลำ อาวุธปืนตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ตลอดจนสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ

การจัดแสดงกลางแจ้ง ซึ่งได้แก่ การจัดแสดงสะพานเดินเรือของเรือหลวงมัจฉาณุ ซึ่งเป็นเรือดำน้ำชุดแรกที่กองทัพเรือได้มีการนำมาใช้ในกองทัพเมื่อ พ.ศ.๒๔๘๑ เรือดำน้ำชุดนี้มีทั้งหมด ๔ ลำ ได้แก่ เรือหลวงมัจฉาณุ เรือหลวงวิรุณ เรือหลวงสินสมุทร และเรือหลวงปลายชุมพล ส่วนที่ตั้งจัดแสดงอยู่กลางสนามหน้าอาคาร ๑ คือ สะพานเดินเรือของเรือหลวงมัจฉาณุ

เครื่องบิน HU-16B เป็นเครื่องบินสะเทินน้ำสะเทินบกรุ่นแรก ที่กองทัพเรือได้มีการจัดตั้ง กองบินทหารเรือขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ใน พ.ศ.๒๕๐๕ ภายหลังจากที่ถูกยุบหน่วยไป ในครั้งกรณีกบฏแมนฮัตตัน

ปืนต่อสู้อากาศยาน 75/51 หรือ 61 ซึ่งเป็นปืนประจำอยู่บนเรือตอร์ปิโด ได้แก่ เรือหลวงตราด และ เรือหลวงปัตตานี

รถลาดตระเวนหุ้มเกราะ รถสะเทินน้ำสะเทินบก ปืนใหญ่ในสมัยรัชกาลที่ ๕ และเรือตรวจการลำน้ำ ล.๑๔๑

การจัดแสดงในต้วอาคารที่ ๑ อันดับแรกเมื่อเข้ามาในต้วอาคารที่ ๑ ชั้นที่ ๑ ด้านขวาของอาคาร สักการะองค์บิดาของทหารเรือไทยที่ห้องพลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ เยี่ยมชม พระประวัติ ภาพฝีพระหัตถ์ สิ่งของเครื่องใช้ประจำพระองค์และ อุปกรณ์เดินเรือ ของเรือหลวงพระร่วง

ชั้นที่ ๑ ด้านซ้ายของอาคาร ห้องสรรพาวุธ ซึ่งจัดแสดงปืนโบราณ อาวุธปืนในยุคสมัยต่าง ๆ อาวุธดาบ หอกโบราณ อาวุธปืนสมัยรัชกาลที่ ๕ กระสุน และลูกปืนใหญ่

จากนั้นขึ้นไปชั้นที่ ๒ ด้านซ้ายของอาคาร จัดแสดง ห้องสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช มีการจัดแสดง พระประวัติ เรือสำเภาจำลอง และเหตุการณ์ต่าง ๆ

ถัดมาที่ห้องเครื่องแบบ ซึ่งจัดแสดงเครื่องแบบของทหารเรือที่ใช้แต่งกายในโอกาสหรือวาระสำคัญต่าง ๆ

การจัดแสดงในตัวอาคารที่ ๒ ชั้นล่างของตัวอาคารมีการจัดแสดงโซนเรือพระที่นั่งเรือสุวรรณहरา เป็นเรือโบราณที่ใช้เป็นเรือในขบวนเสด็จทางชลมารคในสมัยรัชกาลที่ ๓

ประภาคารไฟ หรือกระโจมไฟดวงแรกของประเทศไทย ซึ่งสร้างในสมัยรัชกาลที่ ๕ และเคยติดตั้งบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ใช้เป็นสิ่งก่อสร้างที่ได้รับการออกแบบให้เปล่งแสงจากระบบไฟตะเกียงและเลนส์หรือจากกองไฟ เพื่อช่วยเหลือในการเดินเรือสำหรับการนำทางในทะเลหรือแม่น้ำ ประภาคารยังใช้ระบุจุดอันตรายตามแนวชายฝั่งทะเล สันดอน และแนวปะการัง เพื่อความปลอดภัยในการเทียบท่า

ตอร์ปิโด เป็นอาวุธของเรือรบที่มีอำนาจร้ายแรงในอดีต ซึ่งใช้ติดตั้งได้ทั้งกับเรือผิวน้ำและเรือดำน้ำ ส่วนตอร์ปิโดที่จัดแสดงอยู่นี้เป็นตอร์ปิโดที่ติดตั้งกับเรือผิวน้ำประกอบด้วย ท่อยิงตอร์ปิโดติดตั้งอยู่บนกราบเรือ ลูกตอร์ปิโดเป็นแบบที่ใช้ขับเคลื่อนให้ลูกตอร์ปิโดวิ่งไปข้างหน้า ภายในจะมีกลไกต่าง ๆ ที่ใช้ในการควบคุมการทำงาน และส่วนหัวรบจะต่ออยู่กับส่วนหัวของลูกตอร์ปิโดโดยภายในบรรจุดินปืนเพื่อใช้เป็นส่วนระเบิดทำลายเป้าหมาย

ปืนเที่ยง เป็นปืนที่ใช้ยิงบอกเวลาเที่ยงวัน เพื่อให้ชาวต่างชาติได้ใช้เทียบเวลา เกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ ๕ ครั้งแรกโปรดฯ ให้ทหารเรือยิงที่ท่าพระตำหนักแพก่อน ต่อมาเมื่อกรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม จัดให้มีทหารปืนใหญ่ในกรมทหารล้อมวังขึ้นแล้ว จึงขอมายิงที่ป้อมทัศนารอยุ่ระยะหนึ่ง ภายหลังบ้านเมืองมีความเจริญมากขึ้น ได้ยกเลิกการยิงในสมัยรัชกาลที่ ๗

ชั้นที่ ๒ ของตัวอาคาร จัดแสดงครุฑหัวเรือ และครุฑหัวเรือที่เก่าที่สุดได้แก่ ครุฑหัวเรือของเรือพระที่นั่งมหาจักรี ลำที่ ๑ ซึ่งได้รับการเก็บรักษาและยังคงจัดแสดงให้เยี่ยมชม

ขบวนพยุหยาตราทางชลมารค เป็นกระบวนเสด็จพระราชดำเนินทางน้ำ มีมาแต่ครั้งโบราณ โดยมีหลักฐานปรากฏชัดเจนครั้งสมัยกรุงศรีอยุธยา ส่วนเรือในกระบวนจะมีการสลักโขนเรือเป็นรูปสัตว์ต่างๆ

นิทรรศการ รศ.๑๑๒ เป็นเรื่องราวเหตุการณ์ ร.ศ. ๑๑๒ หรือในต่างประเทศเรียกว่า สงครามฝรั่งเศส-สยาม เป็นความขัดแย้งระหว่างประเทศฝรั่งเศส และราชอาณาจักรสยาม

ซึ่งผู้ที่สนใจติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒ ๔๗๕ ๗๔๖๒ ถ้ามาเป็นหมู่คณะ ทางพิพิธภัณฑ์ทหารเรือจะมีวิทยากรนำชม